

Pessarium bij verzakking en incontinentie

Gynaecologie

Wat is een pessarium?

Een pessarium is een soort kunststof kapje in de vagina. Hij wordt ook wel 'ring' genoemd. Een pessarium kan helpen bij een verzakking. De ring duwt de verzakking terug, waardoor de klachten verminderen of zelfs verdwijnen.

Soorten

Er bestaan verschillende soorten pessaria. Ze zijn meestal gemaakt van soepel siliconen. Pessaria zijn helemaal dicht of ze hebben een gat in het midden. De vorm is bijvoorbeeld rond, ovaal, een kubus of zeefvormig. De grootte varieert van enkele kleine centimeters tot meer dan tien centimeter.

Welke vorm en welke grootte voor u het beste is, hangt af van het type verzakking. Uw arts geeft u hierover meer informatie.

Wanneer kiest u voor een pessarium?

Een pessarium helpt bij de meeste vormen van een verzakking, maar het beste bij een verzakking van de baarmoeder en/of voorwand van de vagina (blaasverzakking). Bij een verzakking van de achterwand van de vagina (darmverzakking) geeft een pessarium vaak een minder goed resultaat. Bij ongewenst urineverlies is een pessarium soms wel zinvol. U kunt met uw arts bespreken of een pessarium voor u een goede oplossing is.

Hoe wordt een pessarium ingebracht?

U krijgt eerst een inwendig onderzoek. De arts voelt hoe wijd de vagina is en bepaalt welk pessarium voor u geschikt is. Vervolgens brengt de arts het pessarium in de vagina: aan de voorzijde achter het schaambeentje en aan de achterzijde achter de baarmoedermond. Daarna voelt de arts of het pessarium goed ligt. Zo niet, dan kunt u direct een beter passend pessarium krijgen. De hele procedure duurt enkele minuten.

Soms lukt het niet om een pessarium in te brengen, omdat de vagina te nauw of te kort is. Dit komt vooral voor bij vrouwen die in dat gebied geopereerd zijn. Ook is het mogelijk dat het pessarium er kort na het inbrengen weer uit valt, vooral wanneer de ingang van de vagina erg wijd is en het pessarium te weinig steun krijgt van de bekkenbodemspieren. In die situatie wordt soms een ander pessarium geprobeerd, in andere gevallen wordt een operatie geadviseerd.

Wat merkt u van een pessarium?

Een goed passend pessarium voelt u niet zitten. Veel vrouwen zijn bang dat zij tijdens seks last zullen hebben van een pessarium, of dat hun partner het voelt zitten. In de praktijk gebeurt dit slechts zelden. Ook kunt u gerust tampons gebruiken als u nog menstrueert.

Bijwerkingen

Soms raakt de wand van de vagina geïrriteerd door het pessarium. U krijgt dan last van afscheiding of bloedverlies. Uw arts geeft u hiervoor vaginale tabletjes, crème of zetpillen met een lage dosis oestrogene hormonen. Gebruik van deze zwakke hormonen kan een branderig gevoel geven in het begin. De bijsluiter bij de vaginale zetpillen of vaginale crème is een algemene bijsluiter van hormoon gebruik bij oraal (via de mond) gebruik. Vaginaal kunt u deze middelen veilig gebruiken, de bijsluiter telt dan niet.

Verlies

Het is mogelijk dat het pessarium uit de vagina valt, of er op het toilet uit komt als u perst. Dit kan geen kwaad. U kunt het pessarium dan tegenhouden of zelf terug zetten, als u dat wilt. Lukt dit niet? Neem het pessarium dan mee naar de volgende controle en bespreek met uw arts of een ander pessarium zinvol is.

Aanhoudende klachten

Het is mogelijk dat u last blijft houden van de verzakking, ondanks het pessarium. Bij de nacontrole bespreekt de arts met u over verder mogelijkheden.

Hoe vaak moet u het pessarium laten controleren?

Bij de meeste pessaria is een halfjaarlijkse controle en reiniging voldoende. Uw gynaecoloog of uw huisarts kan dit doen. Sommige pessaria moeten vaker worden gecontroleerd; uw arts zal dat dan met u bespreken. Als u het pessarium zelf in de vagina kunt zetten, kunt u de controle en reiniging zelf doen.

Neem altijd contact op met uw arts als u klachten krijgt als extra afscheiding of ongewoon bloedverlies.

Zelf weghalen en terugzetten

Het pessarium kan de vaginawanden irriteren. Dit is soms te voorkomen door 's avonds zelf het pessarium uit de vagina te halen en 's morgens weer in te brengen. Veel vrouwen vinden dat een eng idee, maar in de praktijk gaat dat meestal goed. Probeer zelf uit in welke houding u dit het gemakkelijkst doet: liggend in bed, staand met bijvoorbeeld een been op een stoel, of zittend op het toilet. Of misschien wil uw partner het pessarium in en uit de vagina halen.

Zeker in het begin vragen vrouwen zich vaak af of het pessarium goed zit. Als u geen klachten heeft van de ring, kunt u er van uitgaan dat hij goed zit. Het is normaal dat u de ring voelt zitten als u zelf vaginaal voelt. Veroorzaakt het pessarium pijn? Probeer hem dan met een vinger van plaats te veranderen.

De vagina is aan de bovenkant afgesloten. Het pessarium kan dus nooit verdwijnen of op een verkeerde plaats terechtkomen.

Hoe kiest u tussen een pessarium en een operatie?

Een pessarium en een operatie hebben allebei voor- en nadelen. Het ligt aan uw persoonlijke situatie welke voor- en nadelen voor u belangrijk zijn.

Operatie

Het voordeel van een operatie is dat de klachten vaak definitief zijn opgelost. Een operatie heeft echter ook nadelen:

- u moet opgenomen worden in het ziekenhuis;
- het herstel duurt meestal ongeveer zes weken;
- een operatie helpt meestal goed tegen de klachten, maar soms minder dan verwacht;
- er kunnen nieuwe klachten of complicaties ontstaan;
- na een aantal jaren ontstaat soms een nieuwe verzakking of komt de incontinentie terug. U krijgt dan opnieuw klachten.

Tegenwoordig is een operatie voor bekkenbodemplachten ook op hogere leeftijd mogelijk.

Leeftijd is dus zelden een reden om van een operatie af te zien.

Pessarium

Een goed passend pessarium geeft zelden complicaties. Wel komen de hierboven genoemde bijwerkingen voor. Verminderen uw klachten niet door een pessarium, dan kunt u voor een operatie kiezen.

De voor- en nadelen van een pessarium c.q. een operatie in uw situatie kunt u met uw gynaecoloog of huisarts bespreken.

Belangrijke contactgegevens

- Polikliniek Gynaecologie, route H05, telefoon (053) 487 23 30.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de specialist dan om nadere uitleg.

Tevens kunt u meer informatie vinden op de website van de Nederlandse Vereniging Obstetrie en Gynaecologie (www.nvog.nl) of bij www.bekkenbodempijzer.nl.